

Posudek vedoucího na diplomovou práci Márie Hudákové

Rímske strieborné nádoby v stredoeurópskom barbariku, Praha 2016. 174 stran textu, 129 vyobrazení.

Předložená práce se věnuje stříbrným nádobám z území neřímské Germánie v 1. – 3. století po Kr., a tomuto vymezení odpovídá také její koncepce. V kapitole úvodní se vymezuje oblast, ve které se nálezy dle současného stavu bádání soustřeďují a definuje chronologický rámeček práce. Druhá kapitola je věnována těžbě stříbra, předpokládaným výrobním okrskům a částečně těž distribuci cenných kovů. Tuto část práce vhodně doplňují pasáže o produkci, výzdobě a kolkování stříbrných nádob, v jejím závěru je zařazen typologický přehled hlavních tvarů a dalších předmětů, zhotovených ze stříbra. Autorka se zde věnuje produkci stříbrných nádob, která na rozdíl od tvarů z obecného materiálu byla složitější nejen tvaroslovím, ale také dekorací. Rukojeti (na povrch připájené), byly vyráběny ze zvláštních forem. Na tomto místě by bylo vhodné krátce zhodnotit také tvary nádob bronzových (mosazných), které jsou současné, případně pocházejí ze stejných souborů. Třetí kapitola přináší zhodnocení současného stavu bádání, které obsahuje podstatné a základní práce věnované tomuto tématu.

Kapitola čtvrtá přináší hodnocení hlavních, v germánských kontextech nejčastěji zastoupených tvarů: autorka nejprve hodnotí součásti nápojového servisu: kanthary, skyfy, poháry (Leuna, E 179 a další varianty), pánve, soupravy cedníků a naběraček, konve, kratéry, početný soubor mis, talířů a podnosů. Doplní je také příklady lžic (včetně cochlearií), pyxid ad. Jak je patrné, soubor je poměrně bohatý a různorodý. Tuto část doplňuje také kapitola věnovaná germánským imitacím provinciálních předloh – zde je původní inspirace velmi patrná.

V páté kapitole autorka přináší interpretaci nálezů stříbrných nádob, přičemž vychází z početné literatury, odpovídajícím způsobem publikované výstupy hodnotí a přináší vlastní hodnocení výskytu studovaných artefaktů v neřímském prostředí. Převážná skupina nádob pochází z funerálních kontextů, z mužských kostrových hrobů germánské elity s patrnou koncentrací v nadlimitním území podél středního Dunaje, středního a dolního toku Labe a pobřeží Baltského moře. V tomto ohledu je zřejmé, že se jednalo o specifický soubor

předmětů, určených pro představitele germánské elity, kterou zřejmě Římané cíleně podporovali a touto formou se snažili o udržení přátelských vztahů. Do určité míry se tomuto schématu vymyká depot z Hildesheimu, představující unikátní soubor rané produkce augustovského období. Pokud jde o datování nálezů, autorka oprávněně poukazuje na skutečnost, že doba produkce a samotného deponování nádoby nebyla ve většině případů stejná, reflektuje délku jejich užívání, k čemuž mnohdy přistupují také nejasné nálezové okolnosti. V tomto ohledu by v další práci bylo vhodné zaměřit se také na podrobnější stylovou analýzu dekorace nádob a posouzení (pokud je to možné) dalších nálezů v kontextu. V období raného principátu by bylo též třeba se zaměřit na nálezy z Pompejí a sousedních lokalit, které mohou být oporou pro datování.

Podrobný katalog je zpracován velmi pečlivě, zachycuje všechny aspekty důležité pro celkové hodnocení nálezů. Soupis je koncipován podobně jako je tomu u CRFB, což je dnes běžně užívaný úzus při zpracování předmětů římské provenience. Poznámkový aparát a odkazy jsou prezentovány odpovídajícím způsobem, pozitivně je třeba hodnotit rozsáhlý seznam použité literatury. Velmi kvalitní je také obrazová příloha, která je provázaná s textovou částí.

Lze konstatovat, že Mária Hudáková přistoupila ke zpracování tématu zodpovědně, uvážlivým způsobem formulovala své závěry a hodnocení. Práce má přehlednou a logickou strukturu, je možné konstatovat, že autorka náročného téma zpracovala odpovídajícím způsobem. Z těchto důvodů doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

V Praze, 25. července 2016

Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Ústav pro klasickou archeologii FF UK